

vá na svou vinici, tj. hlásat evangelium a konat skutky, které jsou znamením přítomnosti Božího království. Tito jeho vyslanci prodlužují trvání Ježíšova prostřednického úřadu. Poslání rozšíří na celý svět. Ježíš svěřil starost o svou církev dvanácti apoštolům. Ti pak staví do čela církvi muže, z nichž někteří nesou titul „starších“, předchůdců dnešních kněží („presbyteros“, viz v Sk 14,23; 20,17; Tt 1,5). Pavlovy úvahy nad apoštolátem a dary Ducha už směřují ke kněžské službě v církvi – když mluví o apoštolském kázání, používá výrazů z liturgicko-bohoslužebného slovníku (Řím 1,9; 15,15n). Zde je kořen pozdějšího vývoje k institucionálnímu kněžství, které ovšem není v Nové zákoně žádnou kastou a ani popřením kněžství Kristova nebo kněžství všech věřících. Je službou oběma a tím také prostředníkem služby lidu jeho Bohu.

Jediný kněz a prostředník

Ježíš Kristus je jediným prostředníkem nové smlouvy mezi Bohem a člověkem. V něm se

člověk přibližuje Bohu.

Ježíšovým příchodem končí období starých, dílčích zprostředkování a začíná definitivní zprostředkování. V něm, pravém „potomku Abrahámovu“ (Gal 3,16), se dostává jak Izraeli, tak národům požehnání, slíbených praotci Božího lidu. On je novým Mojžíšem, vůdcem v průběhu nového exodu, prostředníkem nové smlouvy, hlavou nového lidu. Je zároveň králem, synem Davidovým, Božím služebníkem, kterého ohlásil Izaiáš (Mt 12,17-21). Jednou provždy osvobozuje, zachraňuje a vykupuje svůj lid. V jeho osobě jsou spojeny postavy krále, kněze i proroka, on je skutečné Boží slovo. Jeho příchod tedy přináší do dějin zprostředkování mezi Bohem a člověkem trvalý prvek: v chrámě, „který není vystavěn lidskou rukou“ (Žd 9,11), je prostředníkem „vždy ochotným přimlouvav se za bratry“ (7,25). „Jeden je Bůh a jen jednoho máme u něj prostředníka“ (1Tm 2,5), který zůstává na věky.

BEZ DUCHA SVATÉHO BY...

- Bez Ducha svatého by pro nás byl Ježíš jen zajímavou, ale nevýznamnou historickou osobností. Díky Duchu svatému je i dnes Ježíš živý, ten, který může působit v našich životech.
- Bez Ducha svatého by bylo křesťanství jen hřbitovem. S Duchem svatým křesťanská víra člověka uschopňuje plnohodnotně žít i ve všech protivenstvích.
- Bez Ducha svatého by byla Bible jen učenou knihou. S Duchem svatým se Bible stává Božím slovem adresovaným do naší konkrétní situace.
- Bez Ducha svatého by bylo zvěstování Božího Slova jen jednou z mnoha informací. S Duchem svatým se zvěstování stává posilou na cestě životem.
- Bez Ducha svatého by byly svátosti jen zajímavými zvyky, prázdnými rituály, či magií. S Duchem svatým svátosti zprostředkovávají Boží moc a sílu.
- Bez Ducha svatého by byla liturgie nostalgickým a zajímavým divadlem. S Duchem svatým se liturgie stává setkáním s Bohem.
- Bez Ducha svatého by byla církev pouhou organizací a institucí. S Duchem svatým se stává společenstvím a organismem, přinášejícím osvobození a záchranu od zla.
- Bez Ducha svatého by byla charita jen jakousi sociální činností. S Duchem svatým se charita stává osvobozující pomocí. Duch svatý se nabízí každému!

Hřivna – informační čtrnáctideník vydává ŘK farnost Semily pro vnitřní potřebu. Uzávěrka tohoto čísla: 5. června 2025. **Uzávěrka následujícího čísla: 19. června 2025.** Redakce a grafická úprava: M. Kraus. Imprimatur: R. D. J. Gajdošík. Jednotlivé příspěvky zasílejte na adresu kraus.matej@seznam.cz, a to nejpozději do dne uzávěrky dalšího čísla.

HŘIVNA

Informační čtrnáctideník
ŘK farnosti Semily
Číslo 12 8. června 2025

Římskokatolická farnost – děkanství Semily, Komenského nám. 125, 513 01

Děkan: R. D. Jaroslav Gajdošík, tel. 739 909 500

www.farnost.semily.net

Bohoslužby v Semilech se konají v děkanském kostele sv. Petra a Pavla (KO), v kapli sv. Zdislavy na faře (KA), ve filiálním kostele Umučení sv. Jana Křtitele na Košťofranku (KK), v domově důchodců (DD), v kapli sv. Antonína v Chuchelně (CH).

Farnost
sv. Petra a Pavla

Pořad bohoslužeb ve farnosti ve dnech 9. 6. – 22. 6. 2025

9. 6. Po Památka Panny Marie, Matky církve

– – –

10. 6. Út KA 18.00 na úmysl

11. 6. St Památka sv. Barnabáše, apoštola

KA 08.00 na úmysl

12. 6. Čt Svátek Ježíše Krista, nejvyššího a věčného kněze

KA 08.00 na úmysl

13. 6. Pá Památka sv. Antonína z Padovy, kněze a učitele církve

KA 18.00 na úmysl

14. 6. So KA 18.00 na úmysl

15. 6. Ne Slavnost NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE

KO 08.30 za + Marcelu Lukešovou

CH 15.00 na úmysl

16. 6. Po – – –

17. 6. Út KA 18.00 za uzdravení manžela

18. 6. St KA 08.00 na úmysl Pavla

19. 6. Čt Slavnost TĚLA A KRVE PÁNĚ

KO 18.00 za farníky

20. 6. Pá KA 18.00 za + Anastázii

21. 6. So Památka sv. Aloise Gonzagy, řeholníka

DD 13.30 za farníky

KA 18.00 za Helenu

22. 6. Ne 12. neděle v mezidobí

KO 08.30 za + Vladimíra Kubíka a rodiče a za + Olgu Zaciosovou a její rod

SVÁTEK JEŽÍŠE KRISTA, NEJVYŠŠÍHO A VĚČNÉHO KNĚZE

Ve čtvrtek po slavnosti Soslání Ducha svatého se slaví svátek Ježíše Krista, nejvyššího a věčného kněze.

„Máme mocného velekněze, který vstoupil až před Boží tvář, Ježíše, Syna Božího, proto se držíme se toho, co vyznáváme. Nemáme přece velekněze, který není schopen mít soucit s našimi slabostmi; vždyť na sobě zakusil všechna pokušení jako my, ale nedopustil se hříchu“ (Žid 4, 14-16).

Tento svátek se začal slavit ve Španělsku, kde jej povolil papež Pavel VI. v roce 1970. O jeho zavedení se velmi zasazoval arcibiskup Valencie José María García Lahiguera, zvaný Apoštol kněží, který pomáhal pronásledovaným kněžím během občanské války ve Španělsku. O zavedení svátku v celé Církvi rozhodl papež Benedikt XVI. v červnu 2012.

Jaký je význam kněžství

Chceme-li pochopit význam Ježíšova kněžství, je nutno se nejdříve seznámit s pohanským pojetím kněžství a hlavně se starozákonním kněžským úřadem, který je předobrazem a přípravou na kněžství Ježíšovo.

Stará mimobiblická náboženství si vytvořila celou řadu nižších božstev, která měla sloužit jako prostředníci mezi člověkem a vyššími transcendentními božstvy. Později se takovými prostředníky stávali různí duchové nebo i lidé (králové, kněží apod.), kteří byli zároveň do jisté míry i přímlovčími. Kněží byli služebníky oltáře, strážci posvátných tradic a „mluvčími“ božstev.

Ve starozákonní době existovalo množství prostředníků mezi Bohem a člověkem. Šlo často ale jen o přechodné, jednorázové poslání. Bůh se ale neuzavírá do nějaké své osamocené výše, ale usiluje o vztah k člověku. Všichni prostředníci, které posílá, ve skutečnosti připravují příchod jediného skutečného prostředníka a jsou jeho předobrazem. V Izraeli existovaly dvě základní kněžské funkce: boho-

služebná – přinášení oběti a funkce služby Slova.

Smír mezi Bohem a člověkem je definitivně zjedнан až Ježíšem, Vtěleným Slovem, který může opravdu mluvit a jednat jak jménem Božím, tak jménem člověka. Je zde tak někdo, komu přísluší v plném slova smyslu titul „prostředníka mezi Bohem a lidmi“.

Historické kořeny kněžského úřadu

V civilizační oblasti Palestiny, kde žije židovský národ, konal kněžskou službu sám král, jmenovitě v Egyptě a v Mezopotámii. Pomáhal mu přitom hierarchický klérus, obvykle dědičný a tvořící tedy opravdovou kastu.

U izraelských patriarchů tomu byla ale jinak: neexistoval chrám ani vymezená skupina kněží, sloužící Bohu. Sami patriarchové stavěli oltáře a přinášeli oběti. Jejich kněžská funkce byla rodinná, jaká existovala ve většině starověkých národů. Až Mojžíšem pak začala specializace kmene Levi na bohoslužbu. Text Ex 32,25-29 formuluje podstatu tohoto kmenového kněžského úřadu jako Boží vyvolení k bohoslužbě. V období králů vykonával různé kněžské funkce panovník, podobně jako králové okolních národů. Ve skutečnosti ale zůstával spíše hlavou než členem kněžské kasty. Ta se mezitím stávala organizovanou institucí při jeruzalémském chrámu. Od doby krále Heroda (r. 37) byli velekněží jmenováni politickou mocí a byli vybíráni mezi členy velkých kněžských rodin na dobu určitou.

Touha po dokonalém kněžství

Starozákonní kněžstvo se po generace staralo o náboženský život vyvoleného národa učněním, sestavením Písma svatého a podáním Mojžíše i proroků.

Starý zákon ovšem zprostředkování mezi lidem a jeho Bohem neomezoval výlučně na kněze. Také králové vedli Boží lid dějinami, jakožto vůdcové političtí, vojenští i náboženští a jako zákonodárci. Významnou úlohu sehráli

také proroci. Prorok i kněz nesli zodpovědnost jasně nábožensky vymezenou a ohraničenou.

Kněžský úřad byl spojen s vysokými požadavky, kterých ovšem všichni kněží nedosahovali. Proto proroci tyto slabiny nemilosrdně odhalovali. Všechna kritika a všechno reformní úsilí byly nesený snahou přiblížit se ideálu dokonalého kněžství. Proroci nepřestávali připomínat jejich povinnosti, jako věrnost Tóře a pravou, neposkvrněnou bohoslužbu. Prostá zkušenost ovšem vedla k poznání, že člověk sám ze sebe není neschopen takovéto dokonalosti. Proto se veškerá naděje upínala k Bohu, který sám nastolí dokonalé kněžstvo.

Ježíš, pravý velekněz

Vše, co přináší Starý zákon, nabývá plného významu v Ježíšovi, který je naplněním a i překonáním kněžského úřadu.

Prvním úkolem starozákonních kněží bylo přinášet **oběť**. O Ježíšově smrti, kterou jeho protivníci vidí jako trest za rouhání a ucdníci jako křiklavý neúspěch, on sám mluví jako o oběti, kterou popisuje za použití starozákonních předobrazných událostí, jako je např. smírná oběť služebníka Hospodinova (Mk 10,45; 14,24; srv. Iz 53) nebo Mojžíšova oběť při uzavření smlouvy u paty Sinaje (Mk 14,24; srv. Ex 24,8). Jeho krev, prolitá o Velikonocích, připomíná krev velikonočního beránka (Mk 14,24; srv. Ex 12,7.13.22n). Přijímá smrt, ke které je odsouzen, jako oběť, kterou kněz přináší na smír Boha s hříšníky, jako novou smlouvu o spáse lidu. Je skutečným knězem, který přináší oběť vlastního života.

Druhým úkolem starozákonních kněží bylo vykládat Tóru – **Písmo svaté**. Ježíšův postoj k Mojžíšovu Zákonu je jednoznačný: přichází jej naplnit (Mt 5,17n) a odhalit jeho hluboký a doposud skrytý smysl. Sám se přitom necítí vázán jeho literou (Mt 5,20-48), ale jeho duchem. I v tomto ohledu je Ježíš „nástupcem“ starozákonních kněží a zároveň stojí nad nimi tím, jak dovršuje Zjevení.

Ježíš v pojetí novozákonních spisů

V Pavlově pojetí je Ježíšova smrt vrcholným projevem jeho svobodné vůle, dokonalá oběť, hodná nejvyššího velekněze, kterým Ježíš Kristus je.

V listu Židům se setkáme s rozvinutou myšlenkou na Ježíšovo kněžství. Ježíš je povolán podobně jako kdysi Áron, a daleko dokonaleji než on, přinášet oběti za hříchy lidu. K osvětlení těchto souvislostí podává autor listu Židům komplexní výklad starozákonních textů. Ježíš je dokonalý prostředník a zároveň skutečný člověk (2,10-18; 5,7n), sdílející naši nouzi až k pokušení (2,18; 4,15), i pravý Syn Boží, převyšující svou důstojností anděly (1,1-13), a proto je jediným a věčným veleknězem. Jeho jediná oběť je platná navždy (7,27; 9,12.25-28; 10,10-14) a on sám se tak stává věčným přímlovcem (7,24n) a prostředníkem nové smlouvy (8,6-13; 10,12-18).

Všichni pokřtění jsou kněží

Celé Ježíšovo jednání a celý křesťanský lid má kněžský charakter. Ježíš vyzývá své učedníky, aby byli nositeli jeho poselství. Protože Ježíš dává všem podíl na svém synovství a na království mesiášského nového světa, činí z nich kněze podle svého obrazu.

Apoštol Pavel považuje službu věřících za „oběť ve službě víře“. Vyzývá proto věřící, aby „přinášeli sebe sama v oběť živou, svatou a Bohu milou“. To je totiž skutečná „duchovní bohoslužba“. List sv. Jakuba vypočítává, v čem spočívá pravá bohoslužba (Jak 1,26n). List Petru a Zjevení sv. Jana prohlašují křesťany výslovně za „královské kněžstvo“.

Vykonavatelé Ježíšova kněžského úřadu

Žádný text Nového zákona neoznačuje titulem „kněz“ ty, kdo nesou zodpovědnost za církevní obce. Uvážíme-li, jak zdrženlivý byl v používání tohoto termínu Ježíš sám, nemůže nás překvapit ani zdrženlivost prvních křesťanů.

Už za svého pozemského života Ježíš povolá-